

PRESUDA BUDIMIR protiv HRVATSKE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET BUDIMIR protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 44691/14)

PRESUDA

Članak 8. • Privatni život • Pozitivne obveze • Dugotrajno oduzimanje dozvole za rad podnositelju zahtjeva i njegova posljedična nemogućnost rada u svojstvu ovlaštenog inspektora za motorna vozila, uzrokuje ozbiljne posljedice za njegov privatni život • Primjenjiv je članak 8. slijedeći pristup utemeljen na posljedicama • Nepružanje bilo kakvog rješenja podnositelju zahtjeva do utvrđivanja njegove stvarne odgovornosti i djelotvornoga pravnog okvira za traženje pravedne naknade za pretrpljenu štetu • Nepostojanje sveobuhvatne procjene prava na poštovanje privatnog života podnositelja zahtjeva u suprotnosti je s bilo kojom prihvatljivom slobodom procjene

STRASBOURG

16. prosinca 2021.

KONAČNA

9. svibnja 2022.

Ova će presuda je postala konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Budimir protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Péter Paczolay, *predsjednik*

Ksenija Turković

Krzysztof Wojtyczek

Alena Poláčková

Gilberto Felici

Lorraine Schembri Orland

Ioannis Ktistakis, *suci*

i Renata Degener, *tajnica Odjela,*

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 44691/14) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Jovan Budimir („podnositelj zahtjeva”) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 10. lipnja 2014.;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) obavijesti o prigovoru podnositelja zahtjeva u pogledu poštovanja njegova privatnog života, a da se ostatak zahtjeva odbaci kao nedopušten;

očitovanja stranaka.

Nakon vijećanja zatvorenog za javnost 15. lipnja 2021. i 16. studenog 2021.

donosi sljedeću presudu koja je usvojena potonjeg datuma:

UVOD

1. Predmet se odnosi na oduzimanje dozvole za rad podnositelju zahtjeva te njegove posljedične nemogućnosti rada u svojstvu ovlaštenog inspektora za motorna vozila u razdoblju od oko pet godina.

ČINJENICE

2. Podnositelj zahtjeva rođen je 1951. godine i živi u Belom Manastiru. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. K. Vukšić, odvjetnik iz Osijeka.

3. Vladu je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

4. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

A. Pozadina predmeta

5. Podnositelj zahtjeva, po etničkoj pripadnosti Srbin, automehaničar po struci, radio je kao ovlašten inspektor za motorna vozila u privatnoj tvrtki u Belom Manastiru, gradu u istočnoj Slavoniji koji je mirno reintegriran u hrvatski teritorij u siječnju 1998. Dana 29. svibnja 1997. godine podnositelju

zahtjeva izdana je posebna dozvola kako bi mogao obavljati poslove ovlaštenog inspektora za motorna vozila.

6. Dana 5. listopada 1998. podnositelj zahtjeva obavio je standardni pregled vozila i to traktora te utvrdio njegovu tehničku ispravnost.

7. Dana 15. listopada 1998. godine navedeni je traktor sudjelovao u sudaru s policijskim automobilom. Izvanredni pregled kojim se trebala ustanoviti tehnička ispravnost traktora sljedeći je dan obavio kolega podnositelja zahtjeva; tim je pregledom utvrđeno da je kočni sustav traktora bio neispravan.

B. Kazneni postupak

8. U ožujku 1999. godine Ministarstvo je podnijelo kaznenu prijavu protiv podnositelja zahtjeva jer je navodno krivotvorio zapisnik o tehničkom pregledu vozila u vezi s navedenim traktorom.

9. Dana 8. srpnja 1999. podnositelj zahtjeva na Općinskom sudu u Belom Manastiru optužen je da je krivotvorio zapisnik o tehničkom pregledu vozila za navedeni traktor.

10. Dana 23. svibnja 2001. Općinski sud u Belom Manastiru oslobodio je podnositelja zahtjeva optužbi u kaznenom postupku s obzirom na to da se nije moglo ustanoviti da je počinio kazneno djelo za koje je optužen. Sud je svoje zaključke temeljio uglavnom na iskazu vještaka koji je tvrdio da je kočni sustav traktora mogao postati neispravan u razdoblju od deset dana koje je prošlo između redovnoga pregleda vozila i prometne nesreće.

C. Upravni postupak

11. U međuvremenu, dana 16. ožujka 1999. Ministarstvo unutarnjih poslova (dalje u tekstu: „Ministarstvo”) donijelo je rješenje kojim se podnositelju zahtjeva oduzima dozvola za obavljanje pregleda vozila. Odluka je bila konačna te ga je poslodavac smjesta otpustio s njegova radnog mjesta (vidi stavak 17. ove presude).

12. Dana 22. travnja 1999. godine podnositelj zahtjeva podnio je upravnu tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske („Upravni sud”) kojom je osporavao odluku kojom se oduzima njegova dozvola.

13. Presudom od 23. svibnja 2001. godine Upravni sud ukinuo je odluku od 16. ožujka 1999. zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja predmeta te je vratio predmet na ponovni postupak. Sud je naložio Ministarstvu da provede vještačenje te, ako je moguće, da pribavi druge dokaze.

14. Dana 29. kolovoza 2001., tijekom ponovljenog upravnog postupka, Ministarstvo je donijelo novu odluku kojom se podnositelju zahtjeva oduzima dozvola za obavljanje pregleda vozila. Odluku je temeljilo na iskazu vještaka iz Centra za kriminalistička vještačenja Ministarstva unutarnjih poslova koji

je ustvrdio da kočni sustav traktora nije mogao postati neispravan u razdoblju između redovnog pregleda vozila i prometne nesreće.

15. Dana 4. prosinca 2003., nakon druge upravne tužbe koju je podnio podnositelj zahtjeva, Upravni je sud ponovno ukinuo odluku Ministarstva od 29. kolovoza 2001. te vratio predmet Ministarstvu na ponovno odlučivanje. Upravni sud smatrao je da Ministarstvo nije podnositelju zahtjeva pružilo priliku komentirati nalaz vještaka ili da razriješi proturječja između iskaza vještaka danog u kaznenom i u upravnom postupku.

16. Dana 10. svibnja 2004., u novom postupku, Ministarstvo je podnositelju zahtjeva vratilo dozvolu, uzevši u obzir, *inter alia*, činjenicu da je tijekom kaznenog postupka oslobođen optužbi za kazneno djelo.

D. Radni spor

17. Nakon oduzimanja dozvole za obavljanje pregleda vozila, dana 30. ožujka 1999. podnositelj zahtjeva dobio je otkaz jer je oduzimanje dozvole predstavljalo vrlo važnu činjenicu te bez dozvole nastavak radnog odnosa nije bio moguć.

18. Dana 4. srpnja 2005. Općinski sud u Zagrebu odbio je osporavanje otkaza podnositelja zahtjeva, smatrajući da je otkaz podnositelja zahtjeva bio zakonit te da njegov poslodavac nije bio obvezan ponuditi mu drugo radno mjesto dok se kazneni i upravni postupci protiv njega ne privedu kraju jer je podnositelj zahtjeva dobio izvanredni otkaz.

19. Presudu je potvrdio Županijski sud u Zagrebu 2. svibnja 2006. godine.

E. Parnični postupak za naknadu štete

20. Dana 21. rujna 2006. podnositelj zahtjeva podnio je tužbu pred Općinskim sudom u Osijeku potražujući naknadu štete od države na temelju članka 13. Zakona o sustavu državne uprave zbog nezakonitog ili nepravilnog rada tijela državne uprave (vidi stavak 29. ove presude). Naglasio je da su mu navodna nezakonita postupanja tijela državne vlasti uzrokovala materijalnu štetu u tome što je, zbog oduzimanja dozvole, otpušten te je ostao nezaposlen.

21. Nakon što je predmet vraćen na ponovno suđenje, dana 26. veljače 2009. Općinski sud u Osijeku odbio je tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva. Smatrao je da odluke Ministarstva nisu predstavljale nezakonito postupanje tijela državne vlasti.

22. Povodom žalbe podnositelja zahtjeva dana 5. svibnja 2011. Županijski sud u Osijeku potvrdio je prvostupanjsku presudu.

23. Podnositelj zahtjeva podnio je reviziju, no dana 4. rujna 2013. Vrhovni sud odbio ju je kao neosnovanu. Mjerodavni dio te presude glasi kako slijedi:

„Osnovna pretpostavka odgovornosti Republike Hrvatske za štetu temeljem čl. 13. Zakona o sustavu državne uprave je [postojanje] nezakonitog ili nepravilnog rada.

PRESUDA BUDIMIR protiv HRVATSKE

Nezakoniti rad se definira kao postupanje suprotno zakonu, drugom propisu ili općem aktu ili propuštanje postupanja u skladu sa zakonom i drugim propisom ili općim aktom. Ovaj sud prihvaća zaključak nižestupanijskih sudova da se u konkretnom slučaju ne radi o nezakonitom radu [dotičnog tijela] prilikom donošenja rješenja o oduzimanju [podnositeljevog] dopuštenja (licence) za obavljanje poslova nadzornika tehničke ispravnosti vozila, jer je Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske postupalo u smislu odredbe čl. 277. st. 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, odnosno postojala je opravdana sumnja da je [podnositelj zahtjeva] ovjerio tehničku ispravnost traktora na kojem su neispravni uređaji za zaustavljanje, pri čemu se primjenom odredbe čl. 277. st. 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama oduzima licenca za obavljanje poslova nadzornika tehničke ispravnosti vozila. [Ovaj sud ne može prihvatiti tvrdnju podnositelja zahtjeva] da bi se o nezakonitom radu tijela državne uprave radilo u svakom slučaju kod pogrešne primjene materijalnog prava ili pogrešnog pravnog stajališta ili pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja kao što je bilo u konkretnom slučaju.

Stoga i ovaj sud prihvaća da u konkretnom slučaju se ne radi o nezakonitom radu, s obzirom da nedostaje osnovna pretpostavka za odgovornost tužene temeljem čl. 13. Zakona o sustavu državne uprave. U pravu je [podnositelj zahtjeva] kada tvrdi da je zbog postupanja tužene njemu pričinjena šteta, da postoji uzročna veza između postupanja tužene i nastanka štete ali nije u pravu [podnositelj zahtjeva] kada smatra da se radi o nezakonitom radu tijela državne uprave u slučaju kada Upravni sud Republike Hrvatske poništi odluke upravnih tijela iz razloga predviđenih Zakonom o upravnim sporovima. Stoga... tužbeni zahtjev [podnositelja zahtjeva] nije osnovan.“

24. Podnositelj zahtjeva zatim je podnio ustavnu tužbu navodeći, *inter alia*, da je njegovo pravo na pošteno suđenje, kako je zajamčeno člankom 29. Ustava, povrijeđeno jer Vrhovni sud nije objasnio kako radnje upravnih tijela u vezi s njegovim predmetom ne predstavljaju nezakonito postupanje u smislu relevantnog domaćeg zakonodavstva. Također je tvrdio da postoji povreda Ustavom zajamčenog prava na rad na temelju članka 55. Ustava koji glasi:

„Zbog nezakonite... odluke o oduzimanju [njegove] licence... podnositelj zahtjeva je dobio izvanredni otkaz... Ne svojom krivnjom i ne svojom voljom, a sve temeljem nezakonitog postupanja i šikanoznog ponašanja [vlasti] (poradi podnositeljeve nacionalnosti) doveden je u situaciju da ne može ostvariti svoje ustavno pravo na rad, jer je oduzimanjem licence izgubio posao, ne radi i neprima plaću za svoj rad, te trpi štetu u vidu gubitka posla i zarade kao i drugih prava iz radnog odnosa...“

... Nezakonitim / nepravilnim oduzimanjem [njegove] licence... podnositelj zahtjeva izgubio je posao na kojem je radio preko 20 godina, te se nakon ovoga više nije mogao zaposliti, čime mu je povrijeđeno ustavno pravo na rad...”

25. Rješenjem od 6. ožujka 2014. Ustavni sud proglasio je ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva nedopuštenom uz obrazloženje da u tom predmetu nije otvoreno nikakvo ustavno pitanje. Ta je odluka uručena punomoćniku podnositelja zahtjeva 17. ožujka 2014.

MJERODAVNI PRAVNI OKVIR

26. Mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske, Narodne novine br. 56/90, s naknadnim izmjenama i dopunama) glase:

Članak 35.

„Svakom se jamči štovanje i pravna zaštita njegovog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti.“

Članak 55.

„1. Svatko ima pravo na rad i slobodu rada.

2. Svatko slobodno bira poziv i zaposlenje i svakomu je pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto i dužnost.“

27. Mjerodavne odredbe Zakona o radu (Narodne novine br. 38/1995, s naknadnim izmjenama i dopunama) na snazi u relevantno vrijeme glase:

Članak 107.

„(1) Poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštivanja propisanog ili ugovorenog otkaznog roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili zbog neke druge osobito važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa objiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć.“

28. Mjerodavne odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine br. 59/96), na snazi u relevantno vrijeme glase:

Članak 277.

„(2) Ako nadzornik ovjeri tehničku ispravnost vozila [iako su na vozilu] neispravni uređaji za zaustavljanje, upravljanje ili za pogon na tekući plin..., ministar unutarnjih poslova oduzet će mu dopuštenje (licencu) za obavljanje tehničkih pregleda vozila.“

29. Članak 13. Zakona o ustrojstvu državne uprave, (Narodne novine br. 75/1993 s naknadnim izmjenama i dopunama), na snazi u relevantno vrijeme glasi:

„Štetu koja građaninu, pravnoj osobi ili drugoj stranci nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne samouprave i uprave, ... naknađuje Republika Hrvatska.“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 8. KONVENCIJE

30. Podnositelj zahtjeva prigovarao je da nije bio u mogućnosti dobiti naknadu za štetu koju je pretrpio kao posljedicu nezakonite odluke Ministarstva unutarnjih poslova kojom se oduzima njegova dozvola, što je uzrokovalo njegov trenutni otkaz zbog kojega je dulje vremena bio nezaposlen i bez prihoda.

31. Sud smatra da prigovor podnositelja zahtjeva treba ispitati na temelju članka 8. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog ... života...“

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi spriječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.“

A. Dopuštenost

1. Tvrđnje stranaka

(a) Vlada

32. Vlada je tvrdila da podnositelj zahtjeva nije iscrpio domaća pravna sredstva jer nikada pred domaćim sudovima nije ni izričito ni u biti prigovorio zbog povrede prava na poštovanje privatnog života prije podnošenja svojega zahtjeva pred Sudom. Konkretno, ustavna tužba podnositelja zahtjeva formulirana je kao uobičajeni prigovor sudu četvrte instance u kojoj se samo ponavljaju tvrdnje koje su već bile iznesene tijekom prijašnjega postupka pred nižestupanjskim sudovima; zbog toga je odlučeno da je ustavna tužba nedopuštena. Vlada je naglasila da se u svojoj ustavnoj tužbi podnositelj zahtjeva nije pozvao na članak 35. Ustava koji odgovara članku 8. Konvencije. Umjesto toga, pozvao se na članke 19., 29. i 55. Ustava, navodeći da su nižestupanjski sudovi, pri donošenju svojih odluka, prekršili načelo zakonitosti (članak 19.), njegovo pravo na pošteno suđenje (članak 29.) te njegovo pravo na rad (članak 55.). Nadalje, podnositelj zahtjeva također nije prigovorio, u biti, povredi svojega prava na poštovanje privatnog života, s obzirom na to da se ograničio na analizu postupka za naknadu štete te je samo ponovio tvrdnje koje je već prethodno iznio pred nižestupanjskim sudovima. Stoga je Vlada ustvrdila da puka činjenica što je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu nije bila dovoljna da bi se ispunila pretpostavka na temelju članka 35., stavka 1. Konvencije da se iscrpe dostupna domaća pravna sredstva.

33. Vlada je nadalje tvrdila da članak 8. Konvencije nije primjenjiv na ovaj predmet jer prigovori podnositelja zahtjeva, kako su navedeni u zahtjevu, ne spadaju u područje primjene prava na poštovanje privatnog života iz članka 8. Konvencije – konkretno, posljedice nedosuđivanja naknade za štetu prouzročenu oduzimanjem dozvole za nastavak bavljenja svojom strukom, po svojoj prirodi ili kvaliteti, nisu obuhvaćene člankom 8. Konvencije. Nadalje, pravo bavljenja svojom strukom nije bilo mjerodavno za postupak za naknadu štete u vezi kojeg je prigovarao; moglo je biti obuhvaćeno samo u slučaju da je podnositelj zahtjeva podnio tužbu kojom traži ponovno vraćanje na posao i isplatu zaostalih plaća u radnom sporu, što nije učinio.

34. Vlada je tvrdila da podnositelj zahtjeva nije tvrdio (ili dostavio bilo kakve dokaze koji bi dokazali) da je na njegov osobni život na bilo koji način utjecala činjenica da mu nije dosuđena naknada štete. Podnositelj zahtjeva također nije uspio dokazati da je gubitak dozvole negativno utjecao na njegov

ugled ili da je uzrokovao nemogućnost razvijanja profesionalnih odnosa s njegove strane (posebice u mjeri koja bi ga značajno ometala u osiguravanju odgovarajućeg zaposlenja koje odražava njegove stručne kvalifikacije i radno iskustvo).

(b) Podnositelj zahtjeva

35. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je, iako se u svojoj ustavnoj tužbi nije izričito pozvao na članak 8. Konvencije ili odgovarajuću odredbu Ustava Republike Hrvatske, te prigovore je u biti jasno istaknuo navodeći da mu je radni odnos samovoljno i nezakonito prekinut kao rezultat nezakonitog oduzimanja njegove profesionalne dozvole. Nadalje, pozvao se na članak 55. Ustava, koji štiti pravo na rad, a također obuhvaća aspekte prava na poštovanje privatnog života u pogledu kojih je prigovarao.

36. Nadalje, podnositelj zahtjeva istaknuo je da je oduzimanje njegove dozvole za posljedicu imalo gubitak posla, negativan utjecaj na njegov ugled i nemogućnost razvijanja odnosa poslovne prirode. Podnositelj zahtjeva također je naglasio činjenicu da je, nakon što mu je vraćena dozvola, zatražio od bivšeg poslodavca da ga ponovno zaposli te da se redovito javljao lokalnoj podružnici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje da bi našao zaposlenje, no bezuspješno. Uz to, ustvrdio je da se njegova financijska situacija pogoršala, zbog čega je postao ovisan o drugim članovima obitelji. Nadalje, podnositelj zahtjeva ustvrdio je da se njegovo tjelesno i psihičko zdravstveno stanje pogoršalo.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

(i) Iscrpljivanje domaćih pravnih sredstava

37. Sud ponavlja da, na temelju članka 35., stavka 1. Konvencije, može razmatrati zahtjev tek nakon što se iscrpe sva domaća pravna sredstva. Svrha je članka 35. državama ugovornicama dati priliku da spriječe ili isprave povrede koje su navodno počinile prije nego što se ti navodi podnesu Sudu (vidi, primjerice, *Mifsud protiv Francuske* (odl.) [VV], br. 57220/00, stavak 15., ECHR 2002-VIII). Obveza iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava zahtijeva da podnositelj zahtjeva iskoristi uobičajena pravna sredstva koja su djelotvorna, dostatna i dostupna u odnosu na svoje prigovore na temelju Konvencije. Da bi bilo djelotvorno, pravno sredstvo mora moći izravno ispraviti pobijano stanje stvari (vidi *Balogh protiv Mađarske*, br. 47940/99, stavak 30., 20. srpnja 2004.).

38. Pravilo o iscrpljenosti domaćih pravnih sredstava mora se primijeniti uz određeni stupanj fleksibilnosti i bez pretjeranog formalizma. Istovremeno, ono načelno zahtijeva da se prigovori, koje se namjerava naknadno iznijeti na međunarodnoj razini, prvo iznesu pred domaćim vlastima, barem u biti i u skladu s formalnim pretpostavkama propisanim domaćim pravom (vidi *Pajić*

protiv Hrvatske, br. 68453/13, stavak 42., 23. veljače 2016. i ondje navedene predmete).

(ii) *Primjenjivost članka 8.*

39. Koncept „privatnog života” širok je pojam koji se ne može iscrpno definirati. Obuhvaća tjelesni i psihološki integritet osobe. Stoga može obuhvaćati više aspekata tjelesnog i socijalnog identiteta osobe. Dodatno, članak 8. dodatno štiti pravo na osobni razvoj i pravo na uspostavljanje i razvijanje odnosa s drugima i s vanjskim svijetom (vidi *S. i Marper protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 30562/04 i 30566/04, stavak 66., ECHR 2008.; predmet *Gillberg protiv Švedske* [VV], br. no. 41723/06, stavak 66. od 3. travnja 2012.; i *Bărbulescu protiv Rumunjske* [VV], br. 61496/08, stavak 70., ECHR 2017 (izvadci), s ondje navedenim daljnjim referencama).

40. U svojoj sudskoj praksi u pogledu područja primjene članka 8. Konvencije u sporovima između pojedinca i države povezanim s radnim odnosom (vidi *Denisov protiv Ukrajine* [VV], br. 76639/11, stavci 100. – 117., 25. rujna 2018.) Sud je potvrdio da sporovi povezani s radnim odnosom nisu *per se* isključeni iz opsega „privatnog života” u smislu članka 8. Konvencije. Pojasnio je i da postoje dva načina na koja bi se neko pitanje u vezi s privatnim životom obično moglo otvoriti u takvom sporu: ili zbog razloga na kojima se pobijana mjera temeljila (u tom se slučaju Sud koristi pristupom utemeljenim na razlozima) ili, u određenim slučajevima, zbog posljedica na privatni život (u tom slučaju Sud primjenjuje pristup utemeljen na posljedicama – *ibid.*, stavak 115.). Kada je u pitanju pristup utemeljen na posljedicama, mora biti dosegnut određen prag ozbiljnosti. Podnositelj zahtjeva mora iznijeti dokaze kojima dokazuje posljedice pobijane mjere. Sud će prihvatiti primjenjivost članka 8. jedino onda kad su takve posljedice vrlo ozbiljne i utječu na privatni život podnositelja zahtjeva u vrlo visokom stupnju (*ibid.*, stavak 116).

41. U predmetu *Denisov* (gore citirani predmet, stavak 115.) Sud je potvrdio da postoje uobičajeni aspekti privatnog života koji mogu u takvim sporovima biti pogođeni otkazom, degradacijom, odbijanjem prihvaćanja u struku ili drugim sličnim nepovoljnim mjerama. Ti aspekti uključuju (i) „uži krug” podnositelja zahtjeva; (ii) njegove mogućnosti da uspostavi i razvije odnose s drugima i (iii) njegov društveni i poslovni ugled.

42. Nadalje, ako se slijedi pristup utemeljen na posljedicama, prag ozbiljnosti u vezi svih gore navedenih aspekata bio bi od presudne važnosti. Sud je ustanovio kriterije procjene ozbiljnosti navodnih povreda u različitim regulatornim kontekstima; konkretno, patnju podnositelja zahtjeva treba procijeniti na način da se njegov prijašnji život uspoređi sa životom nakon donošenja predmetne mjere.

43. Konačno, Sud ponavlja da su u sporovima povezanim s radnim odnosom pitanja primjenjivosti članka 8. i postojanje „miješanja” neraskidivo povezani (*ibid.*, stavak 92.). Budući da pitanje primjenjivosti predstavlja

pitanje nadležnosti Suda *ratione materiae*, trebalo bi poštovati opće pravilo postupanja sa zahtjevima te bi relevantnu analizu trebalo provesti u fazi ispitivanja dopuštenosti, osim ako postoji poseban razlog za spajanje tog pitanja s ispitivanjem osnovanosti. Takav poseban razlog u ovome predmetu ne postoji; stoga pitanje primjenjivosti članka 8. Konvencije treba ispitati u fazi ispitivanja dopuštenosti.

(b) Primjena na ovaj predmet

44. Sud smatra da su dva preliminarne prigovora koje je Vlada iznijela u ovom predmetu međusobno povezana jer se oba odnose na pitanje spadaju li: (i) oduzimanje dozvole podnositelja zahtjeva koje ga je spriječilo u nastavku profesionalnih aktivnosti i (ii) propust vlasti da mu nadoknade materijalne gubitke koje je posljedično pretrpio, unutar područja primjene prava na poštovanje privatnoga života podnositelja zahtjeva kako je zajamčeno člankom 8. Konvencije. Sud stoga smatra prikladnim, s obzirom na okolnosti, prvo ispitati primjenjivost članka 8. Konvencije, a zatim i prigovor u vezi s iscrpljenošću domaćih pravnih sredstava (vidi *Mile Novaković protiv Hrvatske*, br. 73544/14, stavak 46., 17. prosinca 2020).

45. U pogledu primjenjivosti članka 8. Konvencije, Sud na početku primjećuje da je izravan razlog za oduzimanje dozvole za obavljanje pregleda vozila podnositelju zahtjeva bio njegovo navodno krivotvorenje zapisnika o pregledu vozila, pitanje koje ni u kojem pogledu nije povezano ni s jednim aspektom njegova privatnog života (vidi stavak 11. ove presude). Sud stoga smatra prikladnim u ovome predmetu slijediti pristup temeljen na posljedicama (ibid., stavak 115.).

46. Pri tome Sud mora ispitati je li osporena mjera imala dovoljno ozbiljne negativne posljedice na privatni život podnositelja zahtjeva, posebice u pogledu njegova „užeg kruga”, njegovih mogućnosti da uspostavi i razvije odnose s drugima i njegova ugleda (vidi stavak 41. ove presude). U tom pogledu, primjećuje da je oduzimanje dozvole podnositelju zahtjeva dovelo do njegova otkaza te njegove nemogućnosti da se nastavi raditi u struci u razdoblju od pet godina. Prema navodima podnositelja zahtjeva, navedeno mu je prouzročilo materijalnu štetu i zdravstvene probleme te negativno utjecalo na njegove odnose s drugim osobama, uključujući i one poslovne prirode.

47. Sud smatra da je kombinacija tih čimbenika morala imati vrlo ozbiljne posljedice na „uži krug” podnositelja zahtjeva te njegovu sposobnost uspostavljanja i razvijanja odnosa s drugima, kao i na njegov društveni i poslovni ugled, što je na njega utjecalo u značajnoj mjeri. Nije bio tek suspendiran, degradiran ili prebačen na radno mjesto s manje odgovornosti, već je dobio otkaz nakon 20 godina zaposlenja te je za njega u potpunosti isključena mogućnost obavljanja poslova ovlaštenog inspektora za motorna vozila, što je posljedično dovelo do toga da je smjesta izgubio sve prihode (usporedi *Polyakh i drugi protiv Ukrajine*, br. 58812/15 i četiri druga

predmeta, stavak 209., 17. listopada 2019.; te *Milojević i drugi protiv Srbije*, br. 43519/07 i dva druga predmeta, stavak 60., 12. siječnja 2016., i usporedi nasuprot tome *J. B. i drugi protiv Mađarske* (odl.), br. 45434/12 i dva druga predmeta, stavci 132. – 133., 27. studenoga 2018.). Nije se mogao zaposliti kao ovlaštenu inspektor za motorna vozila, baviti se strukom za koju je dobio poseban certifikat te kojom se prethodno bavio oko dvije godine (vidi stavak 5. ove presude). Uzimajući sve navedeno u obzir, Sud može prihvatiti da je oduzimanje njegove dozvole zbog navodnog krivotvorenja zapisnika o pregledu vozila narušilo njegov ugled u tolikoj mjeri da je ozbiljno ugrozilo njegov ugled pred drugima, i to tako da je imalo ozbiljan utjecaj na njegovu interakciju s društvom. Slijedom toga Sud je uvjeren da je članak 8. primjenjiv na činjenice ovog predmeta.

48. Što se tiče iscrpljenja domaćih pravnih sredstava, Sud treba ispitati je li podnositelj zahtjeva iznio, barem u biti, prigovore koji se odnose na njegov privatni život kako ga je Sud prethodno protumačio (vidi stavak 47. ove presude). Sud primjećuje da je u svojoj ustavnoj tužbi podnositelj zahtjeva naveo da je dobio otkaz kad mu je nezakonito oduzeta dozvola nakon 20 godina zaposlenja. Također je tvrdio da je ostao bez plaće te bez drugih prava povezanih sa zaposlenjem, da je njegova egzistencija ugrožena te da nije bio u mogućnosti pronaći novi posao. Sve izneseno, prema mišljenju podnositelja zahtjeva, povrijedilo je njegovo ustavno pravo na rad te posljedično više nije mogao dalje obavljati profesionalne aktivnosti (vidi stavak 24. iznad). Sud je stoga uvjeren da je podnositelj zahtjeva, barem pred Ustavnim sudom, u biti iznio brojne tvrdnje povezane sa svojim privatnim životom koji je zaštićen člankom 8. Konvencije u kontekstu radnih odnosa (vidi odluku *Platini protiv Švicarske* (odl.), br. 526/18, 11. veljače 2020.; i *Mile Novaković*, gore citirano, stavak 50.). Tako je nacionalnim vlastima dao priliku koja u načelu treba biti dana državama ugovornicama u skladu s člankom 35., stavkom 1. Konvencije da isprave povrede koje se protiv njih iznose (vidi, primjerice, *Arps protiv Hrvatske*, br. 23444/12, stavak 20., 25. listopada 2016.).

49. Konačno, u pogledu navoda Vlade da je podnositelj zahtjeva mogao i trebao tražiti naknadu štete i isplatu zaostataka plaće u radnom sporu protiv svojega bivšeg poslodavca, Sud primjećuje da, nakon što je podnositelju zahtjeva oduzeta dozvola za rad, on više nije bio ovlašten za obavljanje pregleda motornih vozila. Domaći su sudovi smatrali da je to posebno važna činjenica bez koje nastavak njegova zaposlenja nije bio moguć, stoga je opravdan izvanredni otkaz koji je podnositelju zahtjeva uručen (vidi stavak 17. u vezi sa stavkom 27. ove presude). Prema mišljenju Suda, svaki bi tužbeni zahtjev protiv njegova poslodavca stoga imao ograničene izgleda za uspjeh i u svakom mu slučaju ne bi mogao nadoknaditi činjenicu da je nadležnim tijelima naknadno trebalo pet godina da odluče o njegovu slučaju.

(c) **Zaključak**

50. Iz prethodno navedenog slijedi da se preliminarni prigovori Vlade moraju odbiti.

51. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije ni očigledno neosnovan ni nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi navedenoj u članku 35. Konvencije. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

52. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je oduzimanje njegove dozvole posljedica nezakonitog postupanja Ministarstva unutarnjih poslova s ciljem njegova uznemiravanja zbog njegova srpskog podrijetla. Odluke Ministarstva (kojima se podnositelju zahtjeva oduzima dozvola za obavljanje pregleda vozila) dvaput je ukinuo Upravni sud koji je izričito naveo da su te odluke bile nezakonite. Nadalje, da su tijela doista smatrala nužnim oduzeti njegovu dozvolu zbog njegova navodnog nezakonitog postupanja, trebala su to učiniti odmah, a ne tek nakon pet mjeseci.

53. Podnositelj je nadalje osporio Vladinu tvrdnju da je svoje prigovore temeljem članka 8. mogao podnijeti tijekom radnog spora, ističući činjenicu da nije bio zaposlen u Ministarstvu unutarnjih poslova, već da mu je poslodavac bila privatna pravna osoba koja nije imala drugog izbora osim da ga otpusti nakon što mu je oduzeta dozvola za rad. Podnositelj zahtjeva ustvrdio je da je oduzimanje njegove dozvole bilo ključan razlog za izvanredni otkaz te da nije imao valjanu pravnu osnovu temeljem koje je mogao nastaviti postupak u vezi sa svojim otkazom.

54. Vlada je tvrdila da oduzimanje dozvole podnositelju zahtjeva nije predstavljalo pogrešku domaćih tijela. Njegova je dozvola oduzeta na temelju Zakona o sigurnosti prometa na cestama (vidi stavak 28. ove presude), što je bilo nužno i opravdano u predmetnoj situaciji te za zaštitu prava drugih. Tužena država stoga nije imala pozitivnu obvezu za poduzimanje koraka u zaštiti privatnoga života podnositelja zahtjeva. Nadalje, Ministarstvo unutarnjih poslova nije bilo u mogućnosti čekati dok podnositelj zahtjeva ne iscrpi sva moguća pravna sredstva prije oduzimanja njegove dozvole s obzirom na to da je postojala osnovana sumnja da je obavljao svoj posao na neprofesionalan način.

55. Vlada je nadalje tvrdila da, suprotno navodima podnositelja zahtjeva, zakonitost odluka o oduzimanju njegove dozvole nije dovedena u pitanje odlukom Ministarstva unutarnjih poslova iz 2004. godine da mu se vrati dozvola ili njegovom oslobađajućom presudom u kaznenom postupku. Naime, kazneni sud primijenio je osnovno načelo kaznenog postupka (*in dubio pro reo*) te oslobodio podnositelja zahtjeva optužbi, no bez zaključka da je postupao u skladu sa zakonom. Nadalje, Upravni sud nije utvrdio da

dozvola podnositelja zahtjeva nije trebala biti oduzeta; umjesto toga, ukinuo je sporne odluke zbog postupovnih nedostataka. Konačno, Vlada je istaknula da je dozvola vraćena podnositelju zahtjeva ne zato što je Ministarstvo unutarnjih poslova shvatilo da je pogriješilo već zato što je na temelju naknadno prikupljenih informacija utvrđeno da ne postoji dovoljno dokaza kojima bi se dokazalo da je podnositelj zahtjeva postupio protivno relevantnim propisima.

2. Ocjena Suda

56. Sud ponavlja da, iako je cilj članka 8. u biti zaštita pojedinca od proizvoljnog miješanja javnih vlasti, on ne prisiljava državu samo na to da se suzdrži od takvog miješanja. Osim te ponajprije negativne obveze, mogu postojati i pozitivne obveze svojstvene učinkovitom poštovanju privatnog života (vidi *López Ribalda i drugi protiv Španjolske* [VV], br. 1874/13 i 8567/13, stavak 110., 17. listopada 2019.). Te obveze mogu uključivati usvajanje mjera osmišljenih za osiguranje poštovanja privatnog i obiteljskog života te mogu uključivati zahtjev da država uspostavi sustav učinkovite zaštite prava pojedinca na temelju članka 8. Konvencije koji treba primijeniti u slučajevima nezakonitog miješanja koje ulazi u njegovo područje primjene, što obuhvaća i uspostavljanje regulatornog okvira za upravno-sudske i izvršne mehanizme za zaštitu prava pojedinaca i provedbu, prema potrebi, konkretnih mjera (vidi *Kyriakides protiv Cipra*, br. 39058/05, stavci 45. i 51., 16. listopada 2008.). Tako uspostavljen okvir mora omogućiti ocjenu razmjernosti situacija u kojima su odgovarajuća prava pojedinca ograničena (vidi *ibid.*, stavci 51. i 54.).

57. Dok se granice između pozitivnih i negativnih obveza države na temelju Konvencije ne mogu precizno definirati, primjenjiva su načela slična. U oba se konteksta treba uzeti u obzir pravična ravnoteža koju je potrebno postići između suprotstavljenih interesa pojedinca i zajednice; a koja je u svakom slučaju podložna slobodi procjene koju uživa država (vidi *Palomo Sánchez i drugi protiv Španjolske* [VV], br. 28955/06 i tri druga, stavak 62., ECHR 2011., i *Bărbulescu*, gore citirano, stavak 112.). Ta sloboda procjene ide ruku pod ruku s europskim nadzorom koji obuhvaća i zakonodavstvo i odluke kojima se ono primjenjuje, čak i kada ih donosi neovisni sud. Pri izvršavanju svoje nadzorne funkcije zadaća Suda nije zamijeniti nacionalne sudove već da preispita, s obzirom na predmet u cjelini, jesu li odluke domaćih sudova bile spojive s odredbama Konvencije na koje su se pozivale (vidi *López Ribalda i drugi*, gore citirano, stavak 111.).

58. Sud na početku primjećuje da se ovaj predmet ne odnosi na uobičajeni radni spor (vidi stavak 49. ove presude). Podnositelj zahtjeva otpušten je s radnog mjesta u privatnoj tvrtki zbog toga što su mu državna tijela oduzela dozvolu za rad. Imajući na umu posebne okolnosti ovoga predmeta, kao i poseban prigovor koji je uložio podnositelj zahtjeva (vidi stavak 30 ove presude), Sud smatra prikladnijim ispitati je li tužena država ispunila svoje

pozitivne obveze na temelju članka 8. Konvencije (uspoređi gore citirani predmet *Platini*, stavak 59.). U svakom slučaju, bez obzira na to analizira li se predmet u smislu pozitivne obveze države da poduzme razumne i primjerene mjere kako bi osigurala prava podnositelja zahtjeva na temelju točke 1., članka 8. ili u smislu „miješanja javne vlasti” koje treba biti opravdano u skladu s točkom 2., primjenjiva su načela uglavnom slična (vidi stavak 57. ove presude). Obveza države na temelju članka 8. u ovome predmetu zahtijevala je od državnih vlasti uspostavu pravične ravnoteže između dvaju suprotstavljenih interesa – naime, s jedne strane, pravo podnositelja zahtjeva na poštovanje njegova privatnog života te, s druge strane, javni interes u osiguravanju sigurnosti prometa na cestama te zaštite prava drugih.

59. S tim u vezi, Sud primjećuje da je Ministarstvo unutarnjih poslova oduzelo dozvolu za rad podnositelju zahtjeva otprilike pet mjeseci nakon što je vozilo čiju je ispravnost potvrdio uzrokovalo prometnu nesreću, samo deset dana nakon što ga je on pregledao (vidi stavak 11. ove presude). U ovome trenutku Sud primjećuje da domaće pravo nije pružilo nijedan konkretni pravni okvir za situacije poput one u kojoj se našao podnositelj zahtjeva. Za razliku od nekih drugih zanimanja čije je djelovanje usko povezano s državom (npr. policija), kad postoji osnovana sumnja da je inspektor za pregled vozila potvrdio tehničku ispravnost neispravnog vozila, zakon jedino predviđa da se tom inspektoru oduzme dozvola za rad (vidi stavak 28. ove presude). Ne predviđa nikakvu vrstu pojedinačne procjene posebnih okolnosti, niti sadrži bilo kakve odredbe koje se tiču radnog odnosa inspektora do utvrđivanja je li doista došlo do povrede profesionalne dužnosti ili ne.

60. Uslijedila su dva istovremena postupka. Prvo, podnositelj zahtjeva je optužen u kaznenom postupku zbog krivotvorenja zapisnika o tehničkom pregledu vozila. Godine 2001. oslobođen je svih optužbi zbog nedostatka dokaza (vidi stavak 10. ove presude). Istovremeno je podnositelj zahtjeva je u upravnom postupku osporio odluku Ministarstva kojom mu je oduzeta dozvola. Tu je odluku naknadno dvaput ukinuo Upravni sud zbog postupovnih nedostataka (vidi stavke 13. i 15. ove presude). Nakon što su ti upravni postupci trajali otprilike pet godina, dozvola je naposljetku vraćena podnositelju zahtjeva zato što nije bilo dovoljno dokaza da je počinio bilo kakvu povredu svoje profesionalne dužnosti. S tim u vezi, Sud ne može ne primijetiti da upravna tužba, kao jedino djelotvorno pravno sredstvo koje je podnositelj zahtjeva imao na raspolaganju, nije imala odgodni učinak, niti su postojale bilo kakve odredbe koje bi regulirale posljedice da je takva tužba bila uspješna (vidi *mutatis mutandis*, *Milojević i drugi*, gore citirano, stavak 65.).

61. Sud dalje primjećuje da je, nakon oduzimanja dozvole, podnositelj zahtjeva odmah otpušten jer više nije mogao obavljati dužnosti ovlaštenog inspektora za motorna vozila bez potrebne dozvole (vidi stavak 17. ove

presude). Ni ovdje domaći pravni okvir nije pružao nikakvo rješenje za razdoblje u kojem se utvrđivala njegova stvarna odgovornost za prijestup za koji ga se sumnjičilo; čini se da nije postojala mogućnost privremene suspenzije od rada ili bilo kakva odredba koja bi nudila makar djelomičnu novčanu naknadu za osobu u situaciji poput one podnositelja zahtjeva.

62. Nakon što mu je dozvola vraćena, podnositelj zahtjeva podnio je tužbeni zahtjev protiv države u smislu članka 13. Zakona o sustavu državne uprave za naknadu štete nastale zbog nezakonitog ili nepravilnog rada tijela državne uprave. Njegov tužbeni zahtjev je odbio Vrhovni sud, sud najvišeg stupnja, koji je priznao da je podnositelj zahtjeva pretrpio štetu koja je bila uzročno povezana s radnjama vlasti, no zaključio je da puka činjenica da su odluke Ministarstva dvaput bile ukinute (vidi stavak 23. ove presude) ne znači sama po sebi da su tijela postupila nezakonito.

63. Unatoč tomu što zadatak Suda nije da vlastitu činjeničnu ocjenu domaćih sudova zamijeni vlastitom, (vidi *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavak 150., 20. ožujka 2018.), Sud mora primijetiti da su građanski sudovi u potpunosti propustili uvidjeti da je pravo na poštovanje privatnog života podnositelja zahtjeva bilo tijekom postupka ugroženo ili pokušali uspostaviti ravnotežu između tog prava i javnog interesa, što je i dovelo do toga da vlasti zadiru u njegova prava (vidi stavke 23. i 62. ove presude; vidi također, *a contrario*, *López Ribalda i drugi*, gore citirano, stavak 122.).

64. Ukratko, Sud smatra da, time što podnositelju zahtjeva nije ponuđeno nikakvo rješenje tijekom utvrđivanja njegove stvarne odgovornosti za prijestup za koji ga se sumnjičilo, kao ni učinkovit pravni okvir za potraživanje pravedne naknade u pogledu štete koja mu je prouzročena dugotrajnim oduzimanjem njegove dozvole za rad, vlasti su propustile ispuniti svoje pozitivne obveze koje su im nametnute člankom 8. Konvencije. Nepostojanje sveobuhvatne procjene u pogledu pitanja koje utječe na pravo na poštovanje privatnog života podnositelja zahtjeva nije u skladu ni sa kakvom slobodom procjene.

65. Stoga je došlo do povrede članka 8. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

66. Člankom 41. Konvencije predviđeno je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

67. Podnositelj zahtjeva potraživao je iznos od 550.000,00 eura na ime naknade materijalne štete. Objasnio je da to potraživanje pokriva plaću koja bi mu bila isplaćena da nije bio otpušten (uključujući kamate).

68. Vlada je osporila to potraživanje.

69. Sud ne nalazi nikakvu uzročno-posljedičnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete, stoga odbacuje taj zahtjev.

A. Troškovi i izdaci

70. Podnositelj zahtjeva potraživao je i 25.000,00 eura na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i pred ovim Sudom.

71. Vlada je osporila to potraživanje.

72. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je njihova visina razumna. Sud u ovom predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje posjeduje i prethodno navedene kriterije, smatra razumnim dosuditi iznos od 2.000,00 eura, koji obuhvaća troškove po svim osnovama, uvećan za sav porez koji bi se mogao zaračunati podnositelju zahtjeva.

B. Zatezna kamata

73. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD

1. *utvrđuje*, odlukom većine, da je zahtjev dopušten;
2. *presuđuje*, s četiri glasa prema tri, da je došlo do povrede članka 8. Konvencije;
3. *presuđuje*, s četiri glasa prema tri,
 - (a) da tužena država mora isplatiti podnositelju zahtjeva, u roku od tri mjeseca od dana kada presuda postane konačna u skladu s člankom 44., stavkom 2. Konvencije, iznos od 2.000,00 EUR (dvije tisuće eura), uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati

PRESUDA BUDIMIR protiv HRVATSKE

podnositelju, na ime troškova i izdataka, koji je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan isplate;

- (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedeni iznos koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

4. *odbija*, jednoglasno, preostali dio zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 16. prosinca 2021. u skladu s pravilom 77., stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Renata Degener
Tajnica

Péter Paczolay
Predsjednik

U skladu s člankom 45., stavkom 2. Konvencije i pravilom 74., stavkom 2. Poslovnika Suda, izdvojeno mišljenje sudca Wojtyczeka, sutkinje Poláčkove i sudca Ktistakisa prilaže se ovoj presudi.

P.P.C.
R.D.

ZAJEDNIČKO SUPROTSTAVLJENO MIŠLJENJE SUDACA WOJTYCZEK, POLAČKOVA I KTISTAKIS

1. Uz dužno poštovanje, ne slažemo se sa stajalištem većine da je zahtjev dopušten te da je u ovom predmetu došlo do povrede članka 8.
2. Većina je iznijela bit predmeta na sljedeći način:

„45. U pogledu primjenjivosti članka 8. Konvencije, Sud na početku primjećuje da je izravan razlog za oduzimanje dozvole za obavljanje pregleda vozila podnositelju zahtjeva bio njegovo navodno krivotvorenje zapisnika o pregledu vozila, pitanje koje ni u kom pogledu nije povezano ni s jednim aspektom njegova privatnog života (vidi stavak 11. ove presude). Sud stoga smatra prikladnim u ovome predmetu slijediti pristup temeljen na posljedicama (*ibid.*, stavak 115.).

46. Pri tome Sud mora ispitati je li osporena mjera imala dovoljno ozbiljne negativne posljedice na privatni život podnositelja zahtjeva, posebice u pogledu njegova „užeg kruga“, njegovih mogućnosti da uspostavi i razvije odnose s drugima i njegova ugleda (vidi stavak 41. ove presude). U tom pogledu primjećuje da je oduzimanje dozvole podnositelju zahtjeva dovelo do njegova otkaza te njegove nemogućnosti da se nastavi raditi u struci u razdoblju od pet godina. Prema navodima podnositelja zahtjeva, navedeno mu je prouzročilo materijalnu štetu i zdravstvene probleme te negativno utjecalo na njegove odnose s drugim osobama, uključujući i one poslovne prirode.“

3. S tim u vezi primjećujemo da se u svojoj ustavnoj tužbi podnositelj zahtjeva doista nikada nije izričito pozvao na pravo poštovanja njegova privatnog života zaštićeno i na temelju članka 8. Konvencije i članka 35. Ustava Republike Hrvatske. Međutim, podnositelj zahtjeva prigovarao je na temelju članka 55. Ustava, koji jamči pravo na rad, da je otpušten nakon 20 godina rada, da je ostao bez plaće i drugih prava povezanih sa zaposlenjem te da nije bio u mogućnosti pronaći novi posao (vidi stavak 24.). Unatoč činjenici da je gubitak posla vjerojatno uzrokovao situaciju koja je ugrožavala materijalnu dobrobit podnositelja zahtjeva, podnositelj zahtjeva nije pružio nikakve specifične podatke ni detalje, a kamoli dokaze, o svojim financijskim poteškoćama. Nije niti dokazao da nije mogao pronaći drugo zaposlenje u skladu sa svojom strukom automehaničara (vidi stavak 5.).

Podnositelj zahtjeva nadalje je pred Sudom tvrdio da su mu osporavane radnje vlasti uzrokovale zdravstvene probleme te negativno utjecale na ugled i odnose s drugim osobama, uključujući i one poslovne prirode. Međutim, podnositelj zahtjeva nije iznio takve tvrdnje pred Ustavnim sudom niti je dostavio Sudu ili Ustavnom sudu bilo kakve dokaze koji bi poduprli takve prigovore, poput, na primjer, medicinske dokumentacije.

Konačno, podnositelj zahtjeva nije pred Ustavnim sudom tvrdio da je osporavana mjera narušila njegov ugled u tolikoj mjeri da je ozbiljno ugrozila njegov ugled pred drugima, i to tako da je imala ozbiljan utjecaj na njegovu interakciju s društvom (vidi *Denisov protiv Ukrajine* [VV], br. 76639/11, stavci 124. i 127., 25. rujna 2018.).

U takvim okolnostima ne može se reći da je podnositelj zahtjeva iznio relevantne tvrdnje pred domaćim sudovima, tako im dajući priliku koja u

načelu treba biti dana državama ugovornicama u skladu s člankom 35., stavkom 1. Konvencije da isprave povrede koje se protiv njih iznose (usporedi, suprotno tome, *Arps protiv Hrvatske*, br. 23444/12, stavak 20., 25. listopada 2016., i *Mile Novaković protiv Hrvatske*, br. 73544/14, stavak 50., 17. prosinca 2020.).

U skladu s time, zahtjev je trebao biti odbačen na temelju članka 35., stavaka 1. i 4. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

4. Čak i pod pretpostavkom da je podnositelj zahtjeva doista iscrpio domaća pravna sredstva, nismo uvjereni da je prag za primjenjivost članka 8. u ovom predmetu dosegnut. S obzirom na subjektivnu percepciju podnositelja zahtjeva u odnosu na objektivnu pozadinu i ocjenu materijalnog i nematerijalnog utjecaja sankcije izrečene **na temelju dokaza iznesenih pred Sudom**, treba zaključiti da nije prekoračila prag ozbiljnosti da bi se pokrenulo pitanje na temelju članka 8. Konvencije.

5. Htjeli bismo naglasiti da svaki otkaz ima negativne posljedice za dotične osobe. U okviru pristupa koji je usvojila većina, koji značajno snižava prag primjenjivosti članka 8., gotovo svaka situacija otkaza aktivirati će primjenu članka 8., što velik broj sporova o radnom pravu pretvara u parnice za zaštitu privatnoga života.

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524